

Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Katowicach
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach
Delegatura w Częstochowie, ul. Mirowska 8, 42-217 Częstochowa
tel./fax (34) 365 16 38; e-mail: delegaturaczwa@katowice.wkz.gov.pl

n0238

RPW/5880/2024 P
Data: 2024-11-27

C-AR.5180.2.2024.KWK,AS
Id. 404811

Częstochowa, 22.11.2024 r.
za potwierdzeniem odbioru

PGL LP Nadleśnictwo Złoty Potok
Złoty Potok ul. Kościuszki 2
42-253 Janów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniu 29 października 2024 roku pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach Delegatura w Częstochowie – st. insp. Katarzyna Wieczorek-Kańczura oraz st. insp. Anna Stencel, działając w oparciu o udzielone przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach upoważnienia (nr 61/2024 i 62/2024 z dnia 11 października 2024 roku) przy udziale przedstawicieli PGL LP Nadleśnictwa Złoty Potok – p.p. Marka Szostaka, p. Katarzyny Szostak oraz p. Patryka Mizgały, przeprowadzili kontrolę stanowisk archeologicznych Ostrężnik st. 1 (AZP 89-51/1) i Ostrężnik st. 2 (AZP 89-51/2) zlokalizowanych na działce ewidencyjnej 690, obręb 0016 Siedlec, gm. Janów, pow. częstochowski.

Kontrola w zakresie przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz stanu zachowania zabytku, jak również w zakresie wykonania zaleceń pokontrolnych z dnia 19 czerwca 2019 roku (sygn. C-NR.5180.18.1.2019, C-NR.5180.16.1.2019) została przeprowadzona na podstawie art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2022 roku, poz. 840).

Wyniki kontroli zawarto w protokole z dnia 29 października 2024 roku. Ponadto sporządzona została dokumentacja fotograficzna (w aktach).

W trakcie kontroli stwierdzono:

1. W zakresie stanowiska Ostrężnik 2 – jaskinia: wejście główne do jaskini jest oznaczone znakiem ochrony zabytków; przed wejściem nie stwierdzono śladów ognisk, śmieci; wewnątrz korytarzy jaskiniowych nie stwierdzono intencjonalnego naruszenia namuliska nielegalnymi wkopami, śladów zaśmiecenia; szczególnie przy wejściu głównym obserwuje się ślady zadeptywania namuliska;
2. W zakresie stanowiska Ostrężnik 1 – ruiny zamku: przy wejściu na wzniesienie od strony zachodniej znajduje się znak ochrony zabytków; stan murów nie jest zadowalający; relikty murów zlokalizowane są w obrębie drzewostanu; koronę i zachowane lica porastają liczne samosiejki, mchy i porosty; systemy korzeniowe powodują rozsadzanie murów, szczególnie zły stan zachowania obserwuje się w obrębie zamku górnego; lica w wielu miejscach są odspojone, spoinowanie zachowane wyłącznie miejscowo; w obrębie stanowiska nie stwierdzono śladów nielegalnych wkopów detektorystów; zaobserwowano pojedyncze śmieci;
3. Ww. zabytki zlokalizowane są na terenie rezerwatu Ostrężnik, który udostępniony jest wyłącznie miejscowo. Udostępnienie nie obejmuje jaskini oraz terenu ruin.

Obowiązki spoczywające na właścicielu lub posiadaczu zabytku reguluje art. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zgodnie z którym winien on zapewnić warunki m.in. zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie, jak również korzystać z niego w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości.

Mając na uwadze konieczność zapobiegania zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytku, działając w oparciu o art. 40 ust. 1 ww. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zalecam:

PGL LP Nadleśnictwu Złoty Potok z siedzibą w Złotym Potoku, przy ul. Kościuszki 2 (42-253 Janów):

- do dnia 31 grudnia 2025 roku sporządzenie dokumentacji obejmującej ekspertyzę stanu technicznego reliktyw zamku Ostrężnik (mury, wały) wraz z określeniem: niezbędnych do realizacji robót budowlano-konserwatorskich; zakresu wycinki drzewostanu niezbędnego zarówno dla zachowania reliktyw murów i wałów, jak również spełnienia warunków technicznych wykonania robót (np. ewentualnego montażu rusztowań). W dokumentacji należy uwzględnić możliwe etapowanie prac.

Zwracam uwagę, iż wobec lokalizacji zabytku na terenie rezerwatu przyrody Ostrężnik ww. ekspertyza winna mieć charakter interdyscyplinarny, uwzględniający wymogi wynikające z przepisów dotyczących ochrony przyrody, w szczególności zachowania celu i przedmiotu ochrony rezerwatu, siedlisk przyrodniczych Natura 2000 oraz gatunków objętych ochroną.

Podjęcie dalszych czynności w zakresie poprawy stanu zachowania ruin zamkowych oraz terminy ich realizacji są uzależnione od wyników ww. ekspertyzy.

Ponadto zwracam uwagę na konieczność:

- bieżącego monitoringu stanu zachowania stanowisk Ostrężnik 1 i 2.

W przypadku zaobserwowania jakichkolwiek zagrożeń dla stanowisk proszę na bieżąco informować tut. Urząd.

O wykonaniu zaleceń pokontrolnych proszę powiadomić Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Pouczenie

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

1. Kontrolowana osoba fizyczna, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zaleceń, może zgłosić pisemnie umotywowane zastrzeżenia do zaleceń pokontrolnych oraz dodatkowe wyjaśnienia lub przedstawić dodatkową dokumentację (art. 40 pkt. 2a)

2. Kto wbrew obowiązkowi nie wykonuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 40 ust. 1, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 50 000 zł; karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, nakłada w drodze decyzji organ ochrony zabytków, który wydał zalecenia pokontrolne (art. 107e ustawy)

3. Osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która zamierza realizować roboty ziemne lub dokonać zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, co doprowadzić może do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego- jest obowiązana, z zastrzeżeniem art. 82a ust. 1, pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich

dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych zabytków (art. 31 ust. 1a pkt 2)

4. Kto niszczy lub uszkadza zabytek, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. (art. 108 ust. 1-2)

z up. ŚLĄSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW w Katowicach

mgr inż. arch. Aleksandra Janikowska-Perczak
Kierownik Delegatury w Częstochowie

Osoba prowadząca sprawę: st. insp. Katarzyna Wieczorek-Kańczura,
tel. 34 365-16-38 wew. 21
KWK, dn. 19.11.2024 r.